

บทที่ 2

ความต้องการผลิตภัณฑมันสำปะหลังของไทยในประชาคมยุโรป

จากการศึกษาโครงสร้างการตลาดผลิตภัณฑมันสำปะหลังส่งออกของไทยในบทที่ผ่านมา ได้ข้อสรุปที่สำคัญประการหนึ่งคือ ตลาดประชาคมยุโรปมีบทบาทสำคัญที่เป็นตัวกำหนดสถานการณ์มันสำปะหลังของไทย ทั้งนี้เนื่องจากกว่าร้อยละ 90 ของผลิตภัณฑมันสำปะหลังของไทยส่งออกไปยังตลาดประชาคมยุโรปทั้งสิ้น ในขณะที่เดียวกัน เมื่อมองอีกด้านหนึ่งจะพบว่าผลิตภัณฑมันสำปะหลังได้แสดงบทบาทที่สำคัญต่อตลาดประชาคมยุโรปในช่วงทศวรรษที่ผ่านมาเช่นกัน จนกล่าวได้ว่า ตั้งแต่ปี 2513 หรือในทศวรรษที่ 1970 เป็นต้นมา การพัฒนาด้านการค้าสินค้าโภคภัณฑในประชาคมยุโรปคือการขยายตัวของ การนำเข้าผลิตภัณฑมันสำปะหลัง เพื่อใช้เป็นอาหารสัตว์ กล่าวคือ การนำเข้าผลิตภัณฑมันสำปะหลังเพิ่มขึ้นจากปี 2513 ปริมาณ 2.073 ล้านตัน เป็น 5.258, 6.677, 8.101¹ และ 4.504 ล้านตัน ในปี 2523, 2524, 2525 และ 2526 ตามลำดับ หรือปริมาณการนำเข้าดังกล่าวเพิ่มขึ้นกว่า 3 เท่าตัวและในจำนวนนี้ ประมาณร้อยละ 80-90 เป็นผลิตภัณฑมันสำปะหลังจากประเทศไทย (ตารางภาคผนวกที่ 3 .)

เพื่อให้เข้าใจปรากฏการณ์ข้างต้น จำเป็นที่เราจะต้องสนใจองค์ประกอบสี่ประการ ซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ผลิตภัณฑมันสำปะหลังทวีบทบาทในประชาคมยุโรปมากยิ่งขึ้น กล่าวคือ

1. นโยบายการเกษตรร่วมของประชาคมยุโรป ซึ่งจะเน้นหนักนโยบายด้านธัญพืชเลี้ยงสัตว์

¹ ปริมาณนำเข้าผลิตภัณฑมันสำปะหลังในปี 2525 เพิ่มมากผิดปกติ นั้น เนื่องจากในปลายปี 2525 ประเทศไทยซึ่งเป็นผู้ส่งออกผลิตภัณฑมันสำปะหลังรายใหญ่ ได้เริ่มการส่งออกสำหรับปี 2526 ในเดือน พฤศจิกายน 2525 ซึ่งส่งออกผลิตภัณฑมันสำปะหลังในช่วง พฤศจิกายน-ธันวาคม 2525 ปริมาณ 1.6 ล้านตัน หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง คือ ประเทศไทยได้นำโควตาการส่งออก ปี 2526 มาส่งออกในปลายปี 2525 ก่อน รวมทั้งในเดือนกันยายน 2525 ไทยได้ขอโควตาจากประชาคมยุโรปเพิ่มขึ้นอีก 5 แสนตัน จากเดิมที่ได้ตกลงว่าในปี 2525 ประเทศไทยจะส่งออกผลิตภัณฑมันสำปะหลังไปยังประชาคมยุโรป 5 ล้านตัน.

2. คุณค่าทางโภชนาการของผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง เมื่อพิจารณาจากความสามารถในการทดแทนธัญพืชเลี้ยงสัตว์ชนิดอื่น ๆ

3. จำนวนปศุสัตว์และองค์ประกอบของอุตสาหกรรมอาหารสัตว์ในประชาคมยุโรป รวมทั้งการพิจารณาปริมาณความต้องการบริโภคเนื้อสัตว์ของประชาคมยุโรป

4. ลักษณะทางภูมิศาสตร์ของประเทศสมาชิกประชาคมยุโรปซึ่งเอื้ออำนวยต่อการนำเข้าผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง

รายละเอียดทั้ง 4 ประการข้างต้น จะเป็นสาระสำคัญที่จะเสนอในบทนี้ เพื่อชี้ให้เห็นถึงความสัมพันธ์ดังกล่าวต่อการใช้ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังในประชาคมยุโรป

2.1 นโยบายการเกษตรร่วมของประชาคมยุโรป

2.1.1 ลักษณะนโยบายการเกษตรร่วมของประชาคมยุโรป

ภายใต้สนธิสัญญาแห่งกรุงโรมซึ่งประชาคมเศรษฐกิจยุโรปได้ก่อกำเนิดขึ้นมาในปี 2500 ประเทศภาคีทั้ง 6 คือ เบลเยียม ฝรั่งเศส เยอรมันตะวันตก อิตาลี ลักเซมเบิร์ก และ เนเธอร์แลนด์ ได้ลงนามร่วมกัน เมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2500 เพื่อก่อตั้งหลักการของความร่วมมือที่มั่นคงและใกล้ชิดกันระหว่างประชาคมยุโรปทั้งหมด โดยการจัดข้อจำกัดทางเศรษฐกิจและการเมืองระหว่างประเทศสมาชิกด้วยกัน อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาถึงนโยบายทางการเกษตรนั้น ประเทศภาคีต่างมีนโยบายของตนเอง ซึ่งมีความแตกต่างกันอย่างมากทำให้ยากที่จะกำหนดนโยบายของประชาคมให้พิทักษ์ผลประโยชน์ของมวลสมาชิกร่วมกันได้ ดังนั้น ประเทศภาคีทั้ง 6 ซึ่งได้ตัดสินใจใช้นโยบายการเกษตรร่วม (Common Agricultural Policy หรือ CAP) เมื่อเดือนกรกฎาคม 2505 และเป็นที่ยอมรับของประเทศภาคีใหญ่ 3 ประเทศ คือ อังกฤษ เดนมาร์ก และ ไอร์แลนด์ เมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2516

เป้าหมายที่สำคัญของนโยบายการเกษตรร่วมของประชาคมยุโรปคือ

1. เพิ่มผลผลิตทางการผลิตทางการเกษตรภายในประชาคม
2. ให้เกษตรกรแน่ใจในมาตรฐานการครองชีพของตนโดยยกระดับรายได้ทางการเกษตรให้ทัดเทียมกับรายได้ทางอุตสาหกรรม
3. ทำให้ตลาดมีเสถียรภาพ
4. ประกันปริมาณผลผลิตในระดับที่แน่นอน
5. ประกันราคาสำหรับผู้บริโภค

โดยมีหลักการพื้นฐานที่สำคัญ คือ

1. ผลประโยชน์ร่วมของมวลสมาชิก หรือการมีตลาดร่วมเพียงตลาดเดียว (Community Preference or Single Market)
2. ระบบราคาพร้อม (Common Pricing)
3. การรับผิดชอบทางการเงินร่วมกัน (Common Financing หรือ Financial Solidarity)

หลักการผลประโยชน์ร่วมของมวลสมาชิก (Community Preference) ดำเนินการโดยการเสนอระบบตลาดเดียวให้แก่มวลสมาชิก ซึ่งตลาดนี้จะดำเนินการให้การนำเข้าซึ่งสินค้าเกษตรจากประเทศอื่นนอกจากประชาคมยุโรปทำได้ยาก และมีราคาสูงกว่าสินค้าเกษตรชนิดเดียวกันที่ทำการผลิตภายในประชาคมยุโรป โดยใช้มาตรการภาษีการนำเข้าเพื่อให้เกิดราคานำเข้าขั้นต่ำที่สูงกว่าราคาภายในประเทศ หรือ เลือกใช้มาตรการชดเชยแก่ผู้ผลิตหรือผู้ซื้อ เพื่อให้บริโภคสินค้าที่ผลิตเองภายในประชาคม

ระบบราคาพร้อม (Common Pricing) ซึ่งจะกำหนดให้ราคาสินค้าภายในประชาคมอยู่ในระดับต่ำสุดนั้น มีเป้าหมายเพื่อให้ประเทศสมาชิกขจัดข้อจำกัดทางการค้าระหว่างกัน รวมทั้งสนับสนุนการค้าระหว่างดินแดนที่อุดมสมบูรณ์กับดินแดนที่ขาดแคลน ราคาร่วมนี้อาจจะไม่มีเพียงราคาเดียวซึ่งจะขึ้นอยู่กับความต้องการของประเทศสมาชิก

การรับผิดชอบทางการเงินร่วมกัน (Common Financing หรือ Financial Solidarity) มีเป้าหมายเพื่อให้การสนับสนุนทางด้านราคาสินค้าเกษตรนั้นอยู่ในความรับผิดชอบของสมาชิกทั้งมวลนั่นคือ ประเทศสมาชิกจะไม่ปฏิเสธการสนับสนุนทางด้านราคาและรายได้ของเกษตรกรภายในประชาคมยุโรปจนกว่าการดำเนินการดังกล่าวจะใช้ต้นทุนมากเกินกว่าที่จะทำเช่นนั้นได้

เพื่อให้หลักการร่วม สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ประชาคมยุโรปจึงได้หามาตรการและเครื่องมือในการดำเนินงานที่สำคัญ 3 ประการคือ การแทรกแซงด้านราคา (Price Intervention) ภาษีนำเข้าผันแปร (Variable Levy) และ การสนับสนุนการส่งออก (Export Subsidies)

การแทรกแซงทางด้านราคา ประชาคมยุโรปจะคำนวณราคาร่วมของสินค้าแต่ละชนิดใช้เป็นประจำทุกปี โดยประกอบด้วยราคาต่าง ๆ² คือ

- ราคาเป้าหมาย (target price) เป็นราคาที่ได้ออกกำหนดไว้ล่วงหน้าก่อนการเพาะปลูกทุก ๆ ปี โดยใช้ราคาธัญพืชที่เมือง Duisberg ในสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี เป็นตัวกำหนดราคาเป้าหมาย เพื่อเป็นแนวทางให้เกษตรกรตัดสินใจสำหรับเพาะปลูกในปีต่อไป รวมทั้งต้องการให้ราคาธัญพืชในประชาคมยุโรปทั้งหมดสูงใกล้เคียงกับราคาเป้าหมายนี้

- ราคาแทรกแซง (intervention price) เป็นราคาขั้นต่ำสุดที่เกษตรกรคาดว่าจะได้รับ โดยรัฐบาลให้หลักประกันว่าจะเข้าไปแทรกแซง โดยการรับซื้อผลผลิตทางการเกษตร ถ้าราคาตกลงต่ำกว่าราคากำหนดไว้ โดยปกติแล้ว ราคาแทรกแซงนี้จะต่ำกว่าไม่เกินร้อยละ 10 ของราคาเป้าหมาย และจะแตกต่างกันไปตามชนิดของผลผลิตในทางตรงกันข้าม เมื่อราคาตลาดสูงขึ้น เท่ากับราคาเป้าหมายแล้วรัฐบาลจะขายผลผลิตดังกล่าว เพื่อให้ตลาดมีเสถียรภาพรวมทั้งจะดำเนินการส่งออกถ้ามีผลผลิตส่วนเกินเหลืออยู่

- ราคานำเข้าขั้นต่ำ (threshold price) กำหนดไว้เพื่อป้องกันมิให้ราคาสินค้าเกษตรภายในประชาคมถูกกระทบจากความไม่แน่นอนของราคาในตลาดโลก และเพื่อป้องกันการนำเข้าสินค้านั้นจากประเทศอื่นนอกประชาคม โดยกำหนดให้ราคานำเข้าขั้นต่ำนี้เท่ากับราคาเป้าหมาย ลบด้วยต้นทุนการขนส่งจากเมืองท่าที่กำหนดไว้ไปยังเมืองที่ขาดแคลนธัญพืชที่สุด และถ้าผลผลิตนั้นนำเข้าจากประเทศอื่นนอกประชาคมแล้ว ราคานี้จะถูกปรับด้วยภาษีนำเข้าที่ผันแปรไป ซึ่งทำให้ธัญพืชดังกล่าวมีราคาสูงกว่าราคาในตลาดโลก และราคาเป้าหมายภายในประชาคมอื่น เป็นการจำกัดการนำเข้าโดยทางอ้อม

ภาษีนำเข้าผันแปร มีเป้าหมายเพื่อป้องกันผู้บริโภครายภายในประชาคมยุโรปมิให้ถูกกระทบกระเทือนโดยการผันผวนของผลผลิตทางการเกษตรภายในตลาดโลก รวมทั้งเพื่อให้การกำหนดราคาเป้าหมายมีผลในการปฏิบัติที่เป็นจริง ทั้งนี้โดยใช้ภาษีที่เปลี่ยนแปลงได้นั้นเป็นเครื่องมือ กล่าวคือ สำหรับสินค้านำเข้าจากประเทศอื่นนอกประชาคมยุโรปนั้น ภาษีนำเข้านี้จะช่วยกำหนดมิให้ราคานำเข้าต่ำกว่าราคาสินค้าเกษตรภายในประชาคมเอง อันเป็นผลให้เกิดการแข่งขันจากสินค้านอกประชาคมได้และสำหรับการนำเข้าระหว่างประเทศสมาชิกประชาคม

² รายละเอียดศึกษาเพิ่มเติมได้จาก Akrayuth, 1981.

ด้วยกัน เองนั้น ภาษีที่ผันแปรนี้จะช่วยกำหนดมิให้ราคาในประเทศสมาชิกแตกต่างไปจากราคาเป้าหมายที่ได้กำหนดใช้นั้น อันจะก่อให้เกิดความไม่เสมอภาคระหว่างกัน

การสนับสนุนการส่งออก ดำเนินการโดยมาตรการชดเชยทางการเงิน (Monetary Compensation Amounts หรือ MCAs) ซึ่งเป็นมาตรการที่ดำเนินการทั้งด้านกำหนดอัตราแลกเปลี่ยน และด้านภาษีเมื่อมีการค้าสินค้าเกษตรระหว่างประเทศสมาชิกประชาคมยุโรป กล่าวคือ เมื่อราคาเป้าหมายถูกตั้งขึ้นมานั้น จะถูกกำหนดในรูปหน่วยการเงินประชาคมยุโรป หรือ European Unit Account หรือ EUA³ แล้วจึงจะคำนวณกลับไปเป็นเงินตราสกุลต่าง ๆ ของประเทศสมาชิกด้วยอัตราแลกเปลี่ยนทางการเกษตร หรือเรียกว่า green rate

³เมื่อจัดตั้งประชาคมยุโรปนั้น ประเทศสมาชิกต้องการให้มีสหภาพการเงินแห่งยุโรป (European Monetary Union) ขึ้นเพื่อ เสริมสร้างความร่วมมือทางการเงินให้ถึงขั้นที่สามารถใช้เงินตราร่วมกันได้ (Common Currency) ดังนั้น เดือนมีนาคม 2522 จึงได้จัดตั้งระบบการเงินแห่งยุโรป หรือ European Monetary System ภายใต้ระบบดังกล่าว ได้กำหนดหน่วยเงินตราแห่งยุโรป (European Currency Unit หรือ ECU) เข้ามาทดแทนหน่วยเงินตราเดิมที่ใช้ European Unit Account หรือ EUA ที่กำหนดตั้งแต่ 21 เมษายน 2518 และคาดหวังว่า ECU นี้จะเป็นเงินสำรองระหว่างประเทศชนิดใหม่ (Reserved Asset) ในที่สุด

เดิมนั้น EUA ประกอบด้วยเงินตราทั้งสิ้น 18 สกุล ในขณะที่ ECU ประกอบด้วยเงินตรา 8 สกุล และปัจจุบันประกอบด้วยเงินตราประเทศสมาชิกประชาคมยุโรป 9 ประเทศ ยกเว้นเงินดรัมมาร์คของกรีซ และ ปอนด์สเตอร์ลิง มีเพียงอัตรากลางของเงินสกุลภายในประเทศเท่านั้น (National Central Rate) ซึ่งอัตรากลางที่ใช้ในระบบ EMS นี้ คืออัตราที่ถูกกำหนดโดยธนาคารกลางและให้อัตราแลกเปลี่ยนในตลาดเคลื่อนไหวขึ้นลงได้ไม่เกินร้อยละ 2.25 ของอัตรากลางนี้ (ให้เงินลีร์อิตาลีเคลื่อนไหวได้ไม่เกินร้อยละ 6)

ค่า ECU เมื่อเทียบกับดอลลาร์สหรัฐ คือ

ธันวาคม 2521	1 ECU = 1.31171 US \$
มีนาคม 2522	1 ECU = 1.35169 US \$
2524	1 ECU = 1.1160 US \$
2525	1 ECU = 0.9800 US \$

ซึ่งโดยปกติในตลาดนั้นควรจะเป็นอัตราเดียวกัน เพื่อมิให้เกิดความแตกต่างใด ๆ ในระหว่างประเทศภาคีด้วยกันเอง

ในปี 2512 เมื่อเงินมาร์คเยอรมันเพิ่มค่า และเงินฟรังก์ฝรั่งเศสลดค่าลง เมื่อเปรียบกับ EUA นั้น ได้ทำให้เกิดความแตกต่างระหว่างราคาในแต่ละประเทศ ดังนั้น เพื่อปกป้องรายได้ของเกษตรกรเยอรมันจากผลของการเพิ่มค่าเงินนั้น จึงมีมาตรการ 2 ประการ คือ คงค่า green rate ไว้เช่นเดิม ซึ่งทำให้เกษตรกรเยอรมันขายสินค้าเกษตรได้ราคาเท่ากับก่อนการเพิ่มค่าเงินรวมทั้งจัดตั้งมาตรการชดเชยทางการเงิน หรือ MCAs เพื่อสนับสนุนสินค้าเกษตรส่งออกจากเยอรมัน เนื่องจากราคาจะสูงกว่าปกติ และเก็บภาษีสินค้าเกษตรนำเข้า เพื่อมิให้เข้าไปแข่งขันในตลาดเยอรมันได้ โดยมีจุดประสงค์ที่จะชดเชยความแตกต่างระหว่างอัตราแลกเปลี่ยนในตลาดและ green rate

กรณีการลดค่าเงินในฝรั่งเศส ซึ่งทำให้สินค้าเกษตรภายในฝรั่งเศสราคาถูกลงนั้น มีมาตรการปกป้องเกษตรกรฝรั่งเศสเช่นกันกล่าวคืออัตรา green rate ไม่เปลี่ยนแปลง เพื่อให้ราคาอาหารในประเทศอยู่ในระดับต่ำ สำหรับการค้าภายในกลุ่มประชาคมยุโรปด้วยกันนั้น MCAs นำมาใช้ในการเก็บภาษีส่งออกสินค้าเกษตรจากฝรั่งเศส เพื่อให้อยู่ในระดับเดียวกับประเทศสมาชิกอื่น ๆ รวมทั้งจ่ายเงินชดเชยการนำเข้าสินค้าเกษตรเหล่านั้น

ดังนั้น ในประเทศที่มีการเปลี่ยนแปลงค่าของเงินนั้น ดูเหมือนว่าความแตกต่างระหว่างอัตราแลกเปลี่ยนในตลาดและ green rate รวมทั้ง ความแตกต่างด้านราคาในแต่ละประเทศ จะมียู่เพียงชั่วคราว เพราะมีมาตรการต่าง ๆ ชดเชยความแตกต่างดังกล่าวนี้และในช่วงปี 2513-2523 เมื่ออัตราแลกเปลี่ยนโดยทั่วไปของประเทศสมาชิกประชาคมยุโรปมีการลอยตัวนั้น ภาคีประชาคมยุโรปส่วนใหญ่จะใช้มาตรการกำหนดให้ราคาภายในประเทศแตกต่างจากราคาระดับปกติโดยทั่วไป

2.1.2 ผลจากนโยบายการเกษตรร่วม ต่อการนำเข้าผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง

การแทรกแซงทางด้านราคานี้ ทำให้ราคาของอ้อยพืชในประชาคมไม่เป็นไปตามภาวะอุปสงค์และอุปทานโดยปกติ กล่าวคือ ราคาอ้อยพืชจะถูกกำหนดราคาเป้าหมายโดยเจ้าหน้าที่ของประชาคม และเพื่อป้องกันการแข่งขันจากต่างประเทศ ทำให้มีการกำหนดราคานำเข้าขั้นต่ำ โดยใช้มาตรการด้านภาษีเข้าช่วยซึ่งทำให้ราคาสินค้าจากต่างประเทศไม่อาจแข่งขันกับ

ราคาภายในตลาดประชาคมยุโรป⁴ ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบราคานำเข้าขั้นต่ำของเนื้อสัตว์ของประชาคม กับราคาในตลาดโลก ช่วงระหว่างปี 2521-2526 แล้วจะพบว่า ราคาในประชาคมยุโรปสูงกว่าราคาในตลาดโลก ตั้งแต่ 1.7 ถึง 3.5 เท่า (ตารางที่ 2.1) อันเป็นผลให้โรงงานอาหารสัตว์ในประชาคมยุโรปมีต้นทุนในการผลิตสูงกว่าตลาดโลก ดังนั้น จึงจำเป็นต้องใช้วัตถุดิบชนิดอื่นที่มีราคาถูกกว่าเพื่อทดแทนเนื้อสัตว์เหล่านั้น

ประเทศสมาชิกประชาคมยุโรปนั้น เมื่อพิจารณาจากลักษณะโครงสร้างทางการผลิตเนื้อสัตว์โดยเฉพาะอย่างยิ่งเนื้อสัตว์แล้วจะพบว่า พอแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มแรกคือประเทศเยอรมัน เนเธอร์แลนด์ เบลเยียม และลักเซมเบิร์ก กลุ่มที่สองคือ ฝรั่งเศส เดนมาร์ก และอังกฤษ สองกลุ่มดังกล่าวมีความแตกต่างกันในการผลิตเนื้อสัตว์ ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้⁵

กลุ่มแรก

1. ต้องนำเข้าเนื้อสัตว์ เนื่องจากผลิตภายในประเทศไม่เพียงพอต่อการบริโภค
2. ตั้งแต่ปี 2516-2526 ดัชนีราคาเนื้อสัตว์ที่เกษตรกรได้รับเพิ่มขึ้นไม่สูงนัก
3. ราคาเนื้อสัตว์หน่วยอียู ในปี 2524 และ 2525 สูงกว่าราคาในประเทศกลุ่มที่สอง

กลุ่มที่สอง

1. ผลิตเนื้อสัตว์ได้เพียงพอต่อความต้องการบริโภคภายในประเทศและเหลือพอที่จะส่งออกได้
2. ตั้งแต่ปี 2516-2526 ดัชนีราคาเนื้อสัตว์ที่เกษตรกรได้รับเพิ่มขึ้นในระดับที่สูง
3. ราคาเนื้อสัตว์หน่วยอียู ในปี 2524 และ 2525 ต่ำกว่าราคาในประเทศกลุ่มแรก

ดังนั้น ประเทศในกลุ่มแรกซึ่งผลิตเนื้อสัตว์ไม่เพียงพอต่อความต้องการและเมื่อเผชิญกับราคานำเข้าเนื้อสัตว์ในระดับสูง จึงจำเป็นต้องแสวงหาสิ่งทดแทน

⁴ การกำหนดราคาร่วมของเนื้อสัตว์ที่สำคัญในประชาคมยุโรปแสดงไว้ในตารางภาคผนวกที่ 4.

⁵ รายละเอียดข้อมูลการวิเคราะห์ให้นำมาจากตารางในภาคผนวกที่ 5, 6 และ 7

ตารางที่ 2.1

ราคาอ้อยเลี้ยงสัตว์ในประชาคมยุโรป เมื่อเทียบกับราคาตลาดโลก

\$/ตัน

	2521	2522	2523	2524	2525	2526
ข้าวสาลี						
ราคานำเข้าขั้นต่ำในประชาคม	257.52	272.26	297.97	257.40	245.53	243.0
ราคาตลาดโลก	124.90	156.30	168.30	154.60	132.60	133.80 ¹
^{หมายเหตุ} ราคานำเข้าขั้นต่ำ/ราคาตลาดโลก	2.06	1.74	1.77	1.67	1.85	1.82
ข้าวบาร์เลย์						
ราคานำเข้าขั้นต่ำในประชาคม	233.50	247.20	270.56	234.46	223.64	221.90
ราคาตลาดโลก	67.00	85.00	109.00	115.00	91.00	-
ราคานำเข้าขั้นต่ำ/ราคาตลาดโลก	3.48	2.90	2.48	2.05	2.46	-
ข้าวโพด						
ราคานำเข้าขั้นต่ำในประชาคม	233.50	247.22	270.56	234.46	223.64	221.90
ราคาตลาดโลก	100.70	115.50	125.30	130.80	109.30	125.40
ราคานำเข้าขั้นต่ำ/ราคาตลาดโลก	2.32	2.14	2.16	1.80	2.05	1.77

¹ เดือนมกราคม-มิถุนายน

- ที่มา :
1. จากตารางภาคผนวกที่ 4 โดยการปรับราคาจาก ECU เป็นดอลลาร์สหรัฐตามอัตราแลกเปลี่ยนในแต่ละปี
 2. Commodity Trade and Price Trend Edition 1983-84, The World Bank
 3. f.a.o. production yearbook หลาย Volume

ธัญพืชอื่น ๆ ที่ใช้เลี้ยงสัตว์ที่มีราคาต่ำทดแทนธัญพืชเลี้ยงสัตว์ที่ราคาสูงเหล่านั้น ทั้งนี้เพื่อให้ต้นทุนในการผลิตอาหารสัตว์ลดลง

เมื่อมีการกำหนดราคานำเข้าขั้นต่ำและราคาแทรกแซงสำหรับธัญพืชทั่วไป โดยเฉพาะในธัญพืชเลี้ยงสัตว์นั้น ทำให้เกิดความแตกต่างในราคาของแต่ละประเทศประชาคมยุโรป และเพื่อกำจัดความแตกต่างดังกล่าว มาตรการทางด้านภาษีจึงได้นำมาใช้ในปี 2510

สำหรับผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังนั้น ในช่วงแรกมีเพียงกากมันสำปะหลังเท่านั้น ที่ถูกเก็บภาษี ทั้งภาษีคงที่และภาษีผันแปร ซึ่งอัตราภาษีคงที่ช่วงแรกเท่ากับศูนย์ และต่อมาเดือนพฤศจิกายน 2507 เก็บเป็น 0.25 U.A. ต่อ 100 กิโลกรัม ภาษีผันแปรนั้นเดิมเก็บร้อยละ 40 ของภาษีข้าวมาเลย์ และลดเป็นร้อยละ 20 ในเดือนพฤศจิกายน 2507 เช่นกัน สำหรับผลิตภัณฑ์อื่น ๆ นั้น ถูกเก็บภาษีเพียงในประเทศเยอรมัน เนเธอร์แลนด์และเบลเยียมเท่านั้น ในอัตรา ร้อยละ 3.6 ของมูลค่าการนำเข้า และในเดือนกรกฎาคม 2511 ได้เพิ่มการเก็บภาษีมันเส้นและมันอัดเม็ด โดยไม่คิดภาษีคงที่ แต่คิดภาษีผันแปร ร้อยละ 18 ของภาษีข้าวมาเลย์

ต่อมาเดือนกรกฎาคม 2512 ผลจากการประชุม GATT รอบเคนเนดี (Kenedy Round) นั้น ทำให้มันเส้นและมันอัดเม็ด ถูกเก็บภาษีในอัตราไม่เกินร้อยละ 6 ของมูลค่าการนำเข้าทั้งสิ้นและอัตรานี้ดำรงอยู่จนช่วงทศวรรษที่ 1970 คือตั้งแต่ปี 2513 ถึง 2523 ยกเว้นปี 2516 และ 2517 ที่ธัญพืชเลี้ยงสัตว์ในตลาดโลกมีราคาสูงมาก ทำให้อัตราภาษีมันอัดเม็ดและมันเส้นต่ำกว่าร้อยละ 6 สำหรับกากมันสำปะหลังนั้น ไม่ได้อยู่ภายใต้ข้อตกลงนี้ จึงถูกเก็บภาษีสูงกว่ามันเส้นและมันอัดเม็ด จนในที่สุด ไม่มีการนำเข้าอีกต่อไป

การคิดภาษีร้อยละ 6 ของมูลค่านำเข้านี้ ทำให้มันเส้นและมันอัดเม็ดไทยได้เปรียบธัญพืชเลี้ยงสัตว์อื่น ๆ เพราะประการแรก มีภาษีอัตราค่อนข้างคงที่ โดยขึ้นอยู่กับตัวแปรด้านราคาผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังที่ไม่ผันแปรมากนัก เมื่อเทียบกับธัญพืชเลี้ยงสัตว์ที่อัตราภาษีจะผันแปรตามนโยบายของประชาคม และที่สำคัญคือ จุดประสงค์หลักของภาษินั้น เพื่อให้ราคาธัญพืชนำเข้าสูงกว่าราคาภายในประเทศ อีกประการหนึ่งคือ เมื่อคำนวณในรูปตัวเงินแล้วนั้น ภาษีผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังอยู่ในระดับต่ำมากคือธัญพืชเลี้ยงสัตว์และสิ่งทดแทนธัญพืชเลี้ยงสัตว์ที่สำคัญนั้น ในช่วงปี 2523-2525 มีอัตราภาษีนำเข้าเฉลี่ยดังนี้

ข้าวสาลี	ประมาณตันละ	112	ดอลลาร์สหรัฐอเมริกา
ข้าวบาร์เลย์	"	92	"

ข้าวโพด ประมาณตันละ 100 ดอลลาร์สหรัฐอเมริกา
 มันอัดเม็ด ร้อยละ 6 ของมูลค่า หรือปริมาณตันละ 7.6 ดอลลาร์สหรัฐอเมริกา
 กากถั่วเหลือง กากข้าวโพด และฟิวส์อัดเม็ด ไม่เสียภาษี

ดังนั้น ในประชาคมยุโรปราคานำเข้าธัญพืชเลี้ยงสัตว์เฉลี่ยในระหว่างปี 2523-2525 ซึ่งคำนวณได้ดังตารางที่ 2.2 จะพบว่า มันสำปะหลังอัดเม็ด มีราคาภายในประชาคมยุโรปต่ำสุด กล่าวคือ จะมีราคาต่ำกว่าข้าวสาลี ปริมาณร้อยละ 45-55 ต่ำกว่าข้าวบาร์เลย์และข้าวโพด ประมาณร้อยละ 30-40 แต่มีราคาใกล้เคียงกับฟิวส์อัดเม็ด

สำหรับมาตรการสุดท้ายคือ มาตรการชดเชยทางการเงิน หรือ MCA's นั้น มีผลกระทบต่อปริมาณความต้องการผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังของแต่ละประเทศในประชาคมยุโรปอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สำหรับอัตราแลกเปลี่ยนที่เรียกว่า green rate ที่ให้ราคาสินค้าธัญพืชเลี้ยงสัตว์ในแต่ละประเทศ เคลื่อนไหวได้โดยอิสระนั้น ทำให้ราคาธัญพืชในท้องถิ่นมีความแตกต่างกันไปด้วย

ตัวอย่างความแตกต่างดังกล่าว จะชี้ให้เห็นได้ในตารางที่ 2.3 เมื่อพิจารณาในประเทศที่มีค่าของเงินแตกต่างกันสองกลุ่มคือ ประเทศที่มีค่าเงินแข็ง ได้แก่ เยอรมัน และ เนเธอร์แลนด์ และประเทศที่มีค่าเงินอ่อนคือ ฝรั่งเศส และอิตาลีนั้น ในปี 2524 เมื่อราคาเป้าหมายข้าวบาเลย์และข้าวโพดเป็นตันละ 210 อีซียู ซึ่งกำหนดเป็นราคากลางภายในประชาคมยุโรป ขณะที่ green rate เป็น อีซียูละ 2.70 ดอยช์มาร์ค 2.80 กิลเดอร์ 5.92 ฟรังก์ฝรั่งเศส และ 1192.4 ลีร์อิตาลีนั้น เมื่อคำนวณกลับเป็นราคาธัญพืชดังกล่าว ในท้องถิ่นแล้วจะพบว่าราคาข้าวบาเลย์ และข้าวโพดในเยอรมัน ตันละ 568 ดอยช์มาร์ค เนเธอร์แลนด์ 588.74 กิลเดอร์ ฝรั่งเศส 1243.41 ฟรังก์ และอิตาลี 250,404 ลีร์ ตามลำดับ แต่เมื่อราคาภายในท้องถิ่นดังกล่าว เป็นเงินดอลลาร์สหรัฐ ตามอัตราแลกเปลี่ยนในท้องตลาดแล้ว จะพบว่าราคาจะเป็นตันละ 252.08 ดอลลาร์ ในเยอรมัน 236.70 ดอลลาร์ ในเนเธอร์แลนด์ 229.75 ดอลลาร์ ในฝรั่งเศสและอิตาลี เป็น 221.22 ดอลลาร์ ซึ่งพบว่า ราคาข้าวโพดและข้าวบาเลย์ในเยอรมันและเนเธอร์แลนด์ สูงกว่าในฝรั่งเศสและอิตาลี ประมาณร้อยละ 3-12 ทำให้โรงงานอาหารสัตว์ในเยอรมันและเนเธอร์แลนด์ ต้องหาสิ่งทดแทนธัญพืชเลี้ยงสัตว์ที่มีราคาสูงเหล่านี้ เพื่อลดความเสียหายเปรียบด้านต้นทุน และเมื่อราคามันอัดเม็ดตกภาณีแล้ว มีราคาตกประมาณตันละ 130 ดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งเมื่อผสมกับสิ่งทดแทนธัญพืชอื่น ๆ ที่ให้คุณค่าทาง

ตารางที่ 2.2

ราคานำเข้าัญพืชเลี้ยงสัตว์ในประชาคม รวมภาษีนำเข้า

ดอลลาร์ สรอ./ตัน

	2523	2524	2525
ข้าวสาลี 14%	321	317	295
ข้าวบาร์เลย์ No.3	262	256	227
ข้าวโพด No.3	249	250	222
กากถั่วเหลือง 14%	257	253	220
กากข้าวโพด	201	178	168
มันสำปะหลังอัดเม็ด	178.6	136.6	134.6
ฟิวส์อัดเม็ด	-	142	141

ที่มา : คำนวณจากตารางภาคผนวกที่ 8.

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 2.3

ผลกระทบของ green rate ต่อราคาอัตราเงินในประชาคมยุโรป

	เยอรมัน	เนเธอร์แลนด์	ฝรั่งเศส	อิตาลี
2524				
ราคาเป้าหมายข้าวมอลต์และข้าวโพด				
หน่วยอีซียู	210	210	210	210
หน่วยเงินตราท้องถิ่น	568	588.74	1,243.41	250,404
ดอลลาร์ สรอ.	252.08	236.70	229.75	221.22
green rate	2.70 DM/ECU	2.80 HFL/ECU	5.92 FF/ECU	1,192.3 LIT/ECU
market rate	2.253 DM/\$	2.487 HFL/\$	5.412 FF/\$	1,131.9 LIT/\$
2525				
ราคาเป้าหมายข้าวมอลต์และข้าวโพด				
หน่วยอีซียู	228.27	228.27	228.27	228.27
หน่วยเงินตราท้องถิ่น	597.15	635.62	1,391.42	287,164
ดอลลาร์ สรอ.	246.35	238.33	212.04	212.50
green rate	2.62 DM/ECU	2.79 HFL/ECU	6.09 FF/ECU	1,258 LIT/ECU
market rate	2.424DM/\$	2.667 HFL/\$	6.562FF/\$	1,350.8LIT/\$

หมายเหตุ DM = ดอยช์มาร์ค

FF = ฟรังก์ฝรั่งเศส

HFL = กิลเดอร์เนเธอร์แลนด์

LIT = ลีร์อิตาลี

โภชนาการเท่าเทียมกับธัญพืชเลี้ยงสัตว์เหล่านี้แล้ว ราคาจะสูงกว่าธัญพืชเลี้ยงสัตว์. จึงเป็นแรงจูงใจให้ทั้งสองประเทศใช้สิ่งทดแทนธัญพืชเลี้ยงสัตว์เหล่านั้นเพิ่มขึ้น

จากกฎเกณฑ์ภายในประชาคมยุโรปเอง ที่สมาชิกแต่ละประเทศไม่อาจจะเปลี่ยนแปลง green rate ได้อย่างเสรี ในขณะที่อัตราแลกเปลี่ยนในตลาด กล่าวคือ อัตราแลกเปลี่ยนเงินในแต่ละประเทศกับเงินตราสกุลอื่น ๆ นอกประชาคม เช่น ดอลลาร์สหรัฐนั้น เป็นไปอย่างเสรี เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงอัตราแลกเปลี่ยนในตลาดแล้ว ประเทศภาคีไม่อาจให้อัตรา green rate เปลี่ยนตามไปด้วย จึงเกิดความแตกต่างระหว่างอัตราทั้งสองนั้น ดังนั้นประเทศที่มีค่าเงินแข็ง เช่น เยอรมันและเนเธอร์แลนด์นั้น ราคาธัญพืชในประเทศจะสูงกว่าราคาโดยทั่วไป และประเทศที่ค่าของเงินอ่อนกว่า เนื่องจากมีการลดค่าเงินบ่อยครั้ง เช่น ฝรั่งเศสและอิตาลีนั้น ราคาธัญพืชในท้องถิ่นจะต่ำกว่าระดับปกติโดยทั่วไป ซึ่งผลดังกล่าวสะท้อนถึงความต้องการสิ่งทดแทนธัญพืชเลี้ยงสัตว์ ที่แตกต่างกันระหว่างกลุ่มประเทศทั้งสองด้วยเช่นกัน

2.2 คุณค่าทางโภชนาการของผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง เมื่อพิจารณาจากความสามารถในการทดแทนธัญพืชชนิดอื่น ๆ

นอกเหนือจากธัญพืชโดยเฉพาะ ธัญพืชเมล็ดหยาบ (coarse grain) ที่ใช้เป็นอาหารสัตว์แล้ว ยังมีวัตถุดิบอื่น ๆ ที่สามารถใช้เลี้ยงสัตว์ได้ เนื่องจากมีคุณค่าทางโภชนาการที่ทัดเทียมกับธัญพืชเลี้ยงสัตว์เหล่านั้น ซึ่งได้แก่ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง (tapioca) กากส้ม (citrus pulp) กากข้าวโพด (corn gluten) รำข้าว (bran) กากน้ำตาล (molasses) และกากหัวบีท (beet pulp) เป็นต้น ซึ่งเรียกวัตถุดิบเหล่านี้ว่า สิ่งทดแทนธัญพืช (grain substitute) ซึ่งรายละเอียดรวมทั้งคุณค่าทางโภชนาการโดยสรุปของสิ่งทดแทนธัญพืชแต่ละชนิดมีดังนี้ (ยงยุทธ อมาตยกุล, 2525)

1. รำข้าว เป็นผลพลอยได้จากแป้งข้าวสาลี คุณค่าทางอาหารสัตว์ต่อกิโลกรัมเท่ากับ 0.73 FU.⁶ มีโปรตีนใกล้เคียงกับธัญพืช ผู้ส่งออกรายใหญ่คือสหรัฐอเมริกา อาร์เจนตินา ภาชีนำเข้าในประชาคมยุโรปเป็นภาชีผันแปร คือ รำข้าวสาลีมีแป้งต่ำกว่า ร้อยละ 28 เสียภาชีอัตราร้อยละ 8 ของภาชีธัญพืช รำข้าวโพดมีแป้งต่ำกว่าร้อยละ 35 เสียภาชีร้อยละ 10 ของภาชีธัญพืช

⁶FU. คือ Feed Unit เป็นคุณค่าทางอาหารสัตว์เมื่อใช้ข้าวบาเลย์ 1 กิโลกรัม.

2. กากข้าวโพด เป็นผลพลอยได้จากการผลิตแป้งข้าวโพด คุณค่าทางอาหารสัตว์ต่อกิโลกรัมเท่ากับ 0.83 FU. มีโปรตีนเป็นสองเท่าของธัญพืช ซึ่งสหพันธ์ผู้ผลิตอาหารสัตว์ผสมแห่งยุโรป (FEFAC) ให้ความเห็นว่า การที่กากข้าวโพดมีโปรตีนเช่นนี้น่าถือว่าเป็นสิ่งสร้างเสริมมากกว่าทดแทนธัญพืช แต่เป็นสิ่งทดแทนกากถั่วเหลืองมากกว่า กากข้าวโพดนำเข้าสู่ประชาคมส่วนมากนำมาจากสหรัฐอเมริกา และไม่ต้องเสียภาษีนำเข้า ซึ่งการนำเข้าและการใช้กากข้าวโพดในประชาคมมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในระดับที่สูง กล่าวคือ ปริมาณนำเข้าเพิ่มจาก 993,000 ตัน ในปี 2518 เป็น 2,019,000 ตัน ในปี 2522 และเป็น 3,572,000 ตัน ในปี 2526 ประชาคมยุโรปใช้กากข้าวโพดทั้งสิ้นประมาณ 3.85 ล้านตัน

3. กากสั้ม เป็นผลพลอยได้จากอุตสาหกรรมน้ำผลไม้ คุณค่าทางอาหารสัตว์ต่อกิโลกรัมเท่ากับ 0.91 FU. ซึ่งมีส่วนผสมทาง cellulose สูง ประเทศผู้ส่งออกรายใหญ่คือ กรีซ และไม่ต้องเสียภาษีนำเข้า

4. กากน้ำตาล คุณค่าทางอาหารต่อกิโลกรัมเท่ากับ 0.70 FU. กลุ่มที่มีข้อตกลงสนธิสัญญา LOME⁷ กับประชาคมยุโรป⁷ เป็นแหล่งส่งออกรายใหญ่ ภาษีนำเข้าต่ำมาก

5. ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง คุณค่าทางอาหารสัตว์เท่ากับ 1.07 FU. ต่อกิโลกรัม สัตว์ส่วนการใช้สิ่งทดแทนธัญพืชเหล่านี้เพื่อเป็นอาหารสัตว์ผสมนั้น ขึ้นอยู่กับชนิดและอายุของสัตว์ เช่น หมูที่มีอายุมากจะต้องการโปรตีนเมื่อเทียบกับน้ำหนักแล้วอยู่ในอัตราส่วนที่น้อยกว่าหมูอายุน้อยกว่า ขณะที่หมูและไก่ ต้องการพลังงานมากกว่าสัตว์ประเภทเคี้ยวเอื้อง เช่น วัว ควาย แต่สัตว์เคี้ยวเอื้องเหล่านี้ ต้องการอาหารสัตว์ผสมในระดับต่ำ เนื่องจากสามารถใช้หญ้าสดและหญ้าแห้งทดแทนได้ เป็นต้น

โรคภัยที่ขี้เลี้ยงสัตว์ได้นั้นพอแยกตามคุณค่าทางโภชนาการเป็นสามส่วนคือธัญพืช เลี้ยงสัตว์ แหล่งที่มาของโปรตีนในระดับสูง เช่น ถั่วเหลืองและกากข้าวโพด ที่ย่าสุดคือ แหล่งที่มาของพลังงาน คือ ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง ซึ่งโรคภัยทั้งสามกลุ่มนี้มีอัตราส่วนของโปรตีนและพลังงานที่แตกต่างกันดังพิจารณาได้จากตารางที่ 2.4 คือ (Nelson, 1982, หน้า 12)

⁷ ได้แก่ ประเทศในแถบเอเชีย คาบิเบียน และแปซิฟิก.

ตารางที่ 2.4

คุณค่าทางโภชนาการของโภชนาการของโภชนาการที่ใช้ในการผลิตอาหารสัตว์

	โปรตีน (%)	พลังงาน (ต่อกิโลกรัม)
ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง	2.84	4,000
ข้าวบาร์เลย์	13.03	3,467
ข้าวโพด (เหลือง)	9.89	3,961
ข้าวสาลี	11.86	4,254
ถั่วเหลือง	43.73	3,870

ที่มา : Nelson, January 1982.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เนื่องจากได้มีการปรับปรุงคุณภาพพันธุ์ของสุกรและสัตว์ปีก ซึ่งสัตว์ในรุ่นนี้มีความต้องการทางด้านโภชนาการที่แตกต่างไปจากเมื่อ 20 ปีที่ผ่านมา กล่าวคือ สุกรและสัตว์ปีก (เบ็ด-ไก) รุ่นนี้มีอัตราเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วในระยะเวลายังสั้น ดังนั้น จึงต้องการอาหารที่ให้พลังงานเป็นจำนวนเพิ่มขึ้น ซึ่งสามารถใช้อาหารสัตว์ผสมทดแทนธัญพืชเลี้ยงสัตว์เดิมได้ คือ ใช้สิ่งทดแทนที่มีองค์ประกอบของพลังงานในระดับสูง ผสมกับแหล่งโปรตีนราคาถูกอื่น ๆ จากตาราง 2.4 จะพบว่าผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง เป็นแหล่งให้พลังงานที่สูงถึง 4,000 กิโลแคลอรีต่อกิโลกรัม แต่มีโปรตีนในระดับต่ำมาก เพียงร้อยละ 2.84 ของน้ำหนักเท่านั้น ในขณะที่ธัญพืชเลี้ยงสัตว์อื่น ๆ มีโปรตีนในระดับสูงถึงร้อยละ 10 ของน้ำหนักและให้พลังงานในระดับเดียวกันกับมันสำปะหลัง ส่วนถั่วเหลืองนั้น สามารถแปรเปลี่ยนระหว่างสัดส่วนของพลังงานและโปรตีนได้ ปกติแล้ว จะให้โปรตีนถึงร้อยละ 40 และให้พลังงานอยู่ในระดับเดียวกับมันสำปะหลัง

เมื่อประเทศในประชาคมยุโรปมีปัญหาด้านราคาธัญพืชเลี้ยงสัตว์ ประกอบกับคุณภาพพันธุ์สัตว์เปลี่ยนแปลงไปดังที่กล่าวมาแล้ว ดังนั้น ในอุตสาหกรรมอาหารสัตว์ การใช้อาหารสัตว์ผสม คือ ใช้ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังซึ่งเป็นแหล่งพลังงานในระดับสูง ร่วมกับแหล่งโปรตีนราคาถูกอื่น ๆ ไม่ว่าถั่วเหลืองหรือกากข้าวโพด ก็จะทำให้คุณค่าอาหารสัตว์ที่เหมาะสมกับสัตว์แต่ละชนิด และเมื่อพิจารณาต้นทุนของอาหารสัตว์ผสมดังกล่าว กับราคาธัญพืชเลี้ยงสัตว์ที่สูงกว่าราคาโดยทั่วไปในช่วงที่ผ่านมานั้น ทำให้ความต้องการอาหารสัตว์ผสม มีปริมาณที่เพิ่มขึ้น

อย่างไรก็ตาม การใช้ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังในอุตสาหกรรมอาหารสัตว์นั้นไม่อาจทดแทนธัญพืชได้เต็มที่ กล่าวคือ เมื่อเทียบกับปริมาณที่สัตว์บริโภคอาหารแล้ว ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังสามารถใช้ในสัตว์ปีกได้ระหว่างร้อยละ 7-15 สุกรได้สูงสุดไม่เกินร้อยละ 40 และ โค-กระบือระหว่างร้อยละ 15-20 ทั้งนี้ข้อจำกัดใด ๆ จะขึ้นอยู่กับกฎหมายและคำแนะนำของหน่วยงานด้านโภชนาการในแต่ละประเทศด้วยเช่นกัน

2.3 ปริมาณปศุสัตว์และอุตสาหกรรมอาหารสัตว์ในประชาคมยุโรป

ประชาคมยุโรป เป็นแหล่งผลิตผลผลิตจากปศุสัตว์ที่สำคัญแหล่งหนึ่งของโลก และผลผลิตดังกล่าวมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น เป็นลำดับ กล่าวคือ ในปี 2526 ผลผลิตจากปศุสัตว์ในประชาคมยุโรปเพิ่มขึ้นเกือบ 2 เท่าของผลผลิตปี 2518 ประเทศที่มีผลผลิตมากขึ้นคือ กรีซ อิตาลี ไอร์แลนด์ อังกฤษ และฝรั่งเศส ส่วนเยอรมัน เนเธอร์แลนด์ และเบลเยียม-ลักเซมเบิร์กนั้น มีปริมาณเพิ่มขึ้นไม่มากนัก แต่เมื่อพิจารณาปริมาณสุกรที่มีผลผลิตกว่าร้อยละ 40 ของผลผลิตจากปศุสัตว์ทั้งสิ้น

ในประชาคมยุโรป และที่สำคัญคือ สามารถใช้มันสำปะหลังทดแทนธัญพืชอาหารสัตว์ในปริมาณค่อนข้างสูงนั้น จะพบว่า เยอรมัน ฝรั่งเศส เนเธอร์แลนด์ และเดนมาร์ก มีปริมาณสูงสุด คือมีปริมาณร้อยละ 28, 15, 13 และ 12 ตามลำดับ รวมทั้งสี่ประเทศเกือบร้อยละ 70 ของปริมาณการผลิตรวมภายในประชาคมยุโรปทั้งสิ้น (ตารางภาคผนวกที่ 9 และ 10)

เมื่อพิจารณาอุตสาหกรรมอาหารสัตว์ในประชาคมยุโรปแล้วจะพบว่า ทำการผลิตอาหารโค-กระบือ และสุกร ในอัตราใกล้เคียงกันคือปริมาณร้อยละ 30 หรือรวมกันประมาณสองในสามของการผลิตอาหารสัตว์ผสมทั้งสิ้นในประชาคมยุโรป แต่การผลิตดังกล่าวมีแนวโน้มลดลงในปี 2523-2525 สำหรับการผลิตอาหารสัตว์ปีกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น และเมื่อพิจารณาในปี 2525 แยกตามรายประเทศจะพบว่า เยอรมันมีการผลิตอาหารสัตว์ผสมมากที่สุด คือกว่าร้อยละ 20 ของการผลิตอาหารสัตว์ทั้งสิ้น ซึ่งผลิตอาหารสำหรับโค-กระบือ ได้เป็นอันดับหนึ่ง แต่ผลิตอาหารสุกรได้เป็นอันดับรองจากเนเธอร์แลนด์ สำหรับฝรั่งเศสซึ่งเป็นประเทศผลิตอาหารสัตว์รวมผสมเป็นอันดับสองนั้น ทำการผลิตอาหารสัตว์ปีกมากที่สุด (ตารางภาคผนวกที่ 11 และ 12)

วัตถุประสงค์เพื่อเป็นอาหารสัตว์ในประชาคมยุโรปนั้น ยังคงใช้ธัญพืชเลี้ยงสัตว์มากกว่าร้อยละ 70 ของการผลิตทั้งสิ้น ซึ่งรองลงมาคือ สิ่งทดแทนธัญพืชอื่น ๆ และจะพบว่า ในอุตสาหกรรมสัตว์ผสมนั้น การใช้วัตถุดิบอยู่ในระดับที่ใกล้เคียงกันระหว่างธัญพืช สิ่งทดแทนธัญพืชและอื่น ๆ ซึ่งประเทศที่ใช้ธัญพืชเป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรมอาหารสัตว์ผสมภายในประเทศมากที่สุดคือ อิตาลี อังกฤษ และฝรั่งเศส สำหรับสิ่งทดแทนธัญพืชอื่น ๆ นั้น ประเทศที่ใช้เป็นวัตถุดิบมากที่สุดในปี 2523-2524 คือ เดนมาร์ก และเยอรมันเป็นอันดับรองลงมา ตามด้วยเบลเยียม และเนเธอร์แลนด์ (ตารางภาคผนวกที่ 13 และ 14).

องค์ประกอบของปศุสัตว์และอุตสาหกรรมอาหารสัตว์ผสมที่แตกต่างกันดังนี้ เป็นผลให้ประเทศในประชาคมยุโรปมีการตอบสนองต่อการใช้ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังที่แตกต่างกัน กล่าวคือประเทศที่มีจำนวนสุกรค่อนข้างสูง เช่น เยอรมัน และเนเธอร์แลนด์นั้น จะมีปริมาณความต้องการผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังสูงกว่าประเทศที่มีจำนวนสุกรน้อยกว่า รวมทั้งสามารถผลิตธัญพืชเลี้ยงสัตว์ได้เพียงพอต่อการบริโภคภายในประเทศ เช่น ฝรั่งเศส อิตาลี เดนมาร์ก หรือแม้แต่อังกฤษ ซึ่งทำให้ปริมาณการนำเข้าผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง หรือมันอัดเม็ด โดยส่วนใหญ่ของประเทศเนเธอร์แลนด์

และเยอรมัน นำเข้ากว่าร้อยละ 90 ของการส่งออกของไทยทั้งสิ้น (ตารางที่ 2.5)⁸ ที่เหลือ จึงจะไปยังประเทศประชาคมอื่น ๆ

ปริมาณความต้องการผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง เมื่อใช้ทดแทนธัญพืชเลี้ยงสัตว์นั้น นอกจาก เหตุผลที่กล่าวข้างต้นด้านคุณค่าทางอาหาร จำนวนปศุสัตว์ และราคานำเข้าแล้ว จากเอกสาร สมาคมการค้ามันสำปะหลังไทยได้สรุปว่าแรงจูงใจทำให้ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง เป็นที่ต้องการในอุตสาหกรรมอาหารสัตว์ผสมนั้น เนื่องจาก⁹

1. สามารถใช้ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง เพื่อเลี้ยงสัตว์ได้ตลอดทั้งปี ไม่เหมือนธัญพืชที่มีข้อจำกัดด้านฤดูกาลผลิต
2. ราคาผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังมีราคาต่ำกว่าธัญพืชอื่น ๆ สำหรับเกษตรกรนั้น จะได้รับประโยชน์เพิ่มขึ้น ในอันที่จะขายธัญพืชที่ผลิตได้ในราคาสูง และซื้อผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังเพื่อไปเลี้ยงสัตว์ ซึ่งมีราคาถูกกว่า
3. ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังให้คุณค่าด้านพลังงานสูงกว่าธัญพืชอื่น ๆ
4. ส่วนผสมของผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง 1 ตัน เมื่อรวมกับกากถั่วเหลือง 0.2668 ตัน จะให้คุณค่าทางอาหารทดแทนข้าวบาร์เลย์ได้ 1.4029 ตัน

จากข้อ 4 นั้น สามารถชี้ให้เห็นได้ชัดเจนขึ้นในตารางที่ 2.6 โดยการคำนวณราคามันสำปะหลังและกากถั่วเหลือง เมื่อเปรียบเทียบกับข้าวบาร์เลย์ที่ให้คุณค่าทางโภชนาการที่เท่ากันนั้น จะพบว่า ราคาอาหารสัตว์ผสมจะถูกกว่าราคาข้าวบาร์เลย์เฉลี่ยตันละกว่าร้อยละ 30-40 หรือถูกกว่าประมาณ ร้อยละ 30-40 ในช่วงปี 2523-2525

ดังนั้น ประเทศใดที่ใช้ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังในอุตสาหกรรมอาหารสัตว์ผสม จะได้เปรียบทางด้านต้นทุนการผลิตเป็นอย่างมาก ซึ่งเห็นได้ว่าราคาตลาดเนื้อสุกรในเยอรมัน และเนเธอร์แลนด์ ต่ำกว่าราคาในฝรั่งเศส อิตาลี แต่จะใกล้เคียงกับราคาในเดนมาร์ก และอังกฤษ (ตารางที่ 2.7) และเมื่อพิจารณาราคาเนื้อสัตว์สำหรับผู้บริโภค ในตารางที่ 2.8 จะพบว่า

⁸ จากตารางดังกล่าวพบว่า ประเทศเนเธอร์แลนด์นำเข้าผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังในระดับสูงกว่าเยอรมันมาก ทั้ง ๆ ที่มีปริมาณความต้องการน้อยกว่า ทั้งนี้เพราะการรวบรวมข้อมูลดังกล่าว พิจารณาจากเมืองตราดส่งปลายทาง ซึ่งการนำเข้าผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังส่วนมาก เมืองตราดจะอยู่ที่เมืองรอตเตอร์ดัมในเนเธอร์แลนด์

⁹ เอกสารโรเนียวของสมาคมการค้ามันสำปะหลัง ปี 2526 ไม่ปรากฏชื่อผู้เขียน.

ตารางที่ 2.5

ปริมาณนำเข้ามันอัดเม็ดของไทยในประชาคมยุโรป แยกรายประเทศ

ปริมาณ : ตัน

มูลค่า : ล้านบาท

	2524		2525		2526		2527 ¹	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
เนเธอร์แลนด์	5,188,516	12,712	6,244,682	14,995	4,421,760	12,184	3,577,918	8,992
เยอรมัน	105,457	257	182,898	433	84,530	229	12,700	32
เบลเยียม	69,768	177	206	473	135,585	361	45,675	113
ฝรั่งเศส	69,240	266	152	374	95,780	266	95,376	230
อิตาลี	89,134	216	101,099	246	31,000	77	160,379	411
สวีเดน	4,000	11	-	-	-	-	-	-
รวม	5,526,116	13,539	6,529,037	16,521	4,768,655	13,107	3,892,048	9,778

¹ มกราคม - สิงหาคม

ที่มา : กรมศุลกากร

ตารางที่ 2.6

ราคาอาหารสัตว์ผสม เทียบกับข้าวบาร์เลย์ในประชาคมยุโรป

	อาหารสัตว์ผสม			ข้าวบาร์เลย์ (1.4029 ตัน)
	มันสำปะหลังอัดเม็ด (1 ตัน)	กากถั่วเหลือง (0.2668 ตัน)	ราคาอาหารสัตว์ ผสมรวม	
1980	178.6	68.5676	247.17	367.56
1981	136.6	67.5004	204.10	359.14
1982	134.6	58.969	193.30	318.46

ที่มา : ราคาจากตารางภาคผนวกที่ 8

ศูนย์วิทยพัชยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 2.7

ราคาเนื้อสุกรในตลาดประชาคมยุโรป

(ECU ต่อ 100 กก.)

	2523	2524	2525	2524/2516 ¹ %
ประชาคมยุโรป 10	132.41 ²	146.04	161.19	-
เยอรมัน	124.70	141.29	155.62	0.1
ฝรั่งเศส	137.93	151.84	174.61	4.9
อิตาลี	158.81	157.89	181.76	11.7
เนเธอร์แลนด์	122.66	138.30	151.13	0.7
เบลเยียม	137.05	151.95	171.62	1.6
ลักเซมเบิร์ก	155.16	167.13	189.93	2.5
อังกฤษ	136.33	145.60	149.62	9.4
ไอร์แลนด์	125.53	144.39	154.53	10.3
เดนมาร์ก	124.44	142.45	152.22	4.5
กรีซ	137.17	171.46	181.29	-

¹คำนวณจากราคาในแต่ละประเทศ²ราคาประชาคมยุโรป 9 ประเทศ

ที่มา : The Agricultural Situation in Community : 1983 Report.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 2.8

ดัชนีราคาเนื้อสัตว์สำหรับผู้บริโภคในประชาคมยุโรป

(2518 = 100)

	ราคาในรูปตัวเงิน			ราคาที่แท้จริง		
	2523	2524	2525	2523	2524	2525
เยอรมัน	114.1	119.0	127.2	94.0	94.1	96.1
ฝรั่งเศส	155.7	176.1	201.9	96.1	97.0	98.6
อิตาลี	198.5	235.9	275.3	88.7	89.1	88.5
เนเธอร์แลนด์	123.2	130.3	141.2	91.9	91.9	94.2
เบลเยียม	128.3	132.1	144.5	98.5	96.6	98.7
ลักเซมเบิร์ก	130.2	138.6	162.1	94.6	93.0	100.8
อังกฤษ	183.8	198.2	217.0	92.2	99.1	91.0
ไอร์แลนด์	197.8	229.3	216.8	103.0	101.7	100.1
เดนมาร์ก	151.3	175.4	191.2	99.7	104.1	93.3
กรีซ	211.9	297.7	362.2	103.0	120.4	117.5

ที่มา : Eurostat

ดัชนีราคาารูปตัวเงิน ในระหว่างปี 2523-2525 (ปี 2518 = 100) เยอรมัน เนเธอร์แลนด์ เบลเยียม-ลักเซมเบิร์ก นั้น ผู้บริโภคซื้อเนื้อสัตว์ได้ในราคาต่ำสุด และต่ำกว่าฝรั่งเศส และ เดนมาร์ก แต่ประเทศที่มีราคาสูงสุดคือ กรีซ อิตาลี และไอร์แลนด์ และเมื่อพิจารณาราคาที่แท้จริง ซึ่งได้ตัดปัญหาเงินเฟ้อไปแล้วนั้น อิตาลีกลับมีราคาต่ำสุด อย่างไรก็ตาม เยอรมัน และ เนเธอร์แลนด์ ยังมีราคาต่ำกว่าฝรั่งเศส อังกฤษ และเดนมาร์ก กลุ่มผู้ผลิตเนื้อสุกรที่สำคัญของ ประชาคมยุโรป ซึ่งทำให้การแข่งขันผลผลิตจากปศุสัตว์ในกลุ่มประเทศเยอรมัน-เนเธอร์แลนด์ และเบลเยียม-ลักเซมเบิร์ก ได้เปรียบกลุ่มฝรั่งเศส เดนมาร์ก อิตาลี และอังกฤษ

2.4 ลักษณะทางภูมิศาสตร์ของประเทศสมาชิกประชาคมยุโรป

Nelson (1982) ได้ทำการวิจัยโดยทำการสัมภาษณ์พ่อค้าและโรงงานผลิตอาหารสัตว์ ในประชาคมยุโรป และพบว่าการกระจุกตัวของโรงงานอาหารสัตว์ผสมในประชาคมยุโรปนั้นมี แหล่งการผลิตที่สำคัญ 4 แห่ง ซึ่งมีปริมาณสุกรประมาณ ร้อยละ 40 ของปริมาณสุกรทั้งหมดใน ประชาคมยุโรป ซึ่งลักษณะการกระจุกตัวของโรงงานอาหารสัตว์ดังกล่าวนี้ ที่สำคัญคือ ต้นทุนการ ขนส่งสินค้าไปยังดินแดนอื่น ๆ ภายนอกประชาคมยุโรปอยู่ในระดับต่ำ และโรงงานเหล่านี้ ตั้งแต่ ทศวรรษที่ 1970 เป็นต้นมา มีการใช้ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังในปริมาณที่แน่นอนระดับหนึ่ง (Nelson, 1982 หน้า 24) ดังตารางที่ 2.9

ภูมิภาคที่ 1 คือ ส่วนใต้ของเนเธอร์แลนด์ครึ่งประเทศและครึ่งทางเหนือของเบลเยียม รวมทั้งเยอรมันที่มีดินแดนต่อจากเนเธอร์แลนด์นั้น มีการกระจุกตัวของโรงงานผลิตอาหารสัตว์ที่ สูงที่สุดในยุโรป และมีสุกรประมาณร้อยละ 25 ของจำนวนในประชาคมยุโรปทั้งสิ้น (ประมาณ 11 ล้านตัวในปี 2516 และ 18 ล้านตัวในปี 2520) ในภูมิภาคนี้ มีลำคลองจำนวนมาก และมีขนาดใหญ่เพียงพอสำหรับเรือขนาดมาตรฐานจะบรรทุกโกภภัณฑ์จากชายฝั่งมหาสมุทร เข้าไปสู่ส่วนในของ ทวีปได้ และท่าเรือที่สำคัญคือ รอตเตอร์ดัม รวมทั้งอัมสเตอร์ดัมและอาานท์เวิร์ป ในประเทศ เนเธอร์แลนด์ทั้งสิ้น ซึ่งต้นทุนค่าขนส่งจากเมืองท่าเหล่านี้ตกประมาณไม่เกินตันละ 1 ดอลลาร์สหรัฐ และจากการคาดคะเนของโรงงานอุตสาหกรรมพบว่า ในปี 2523 ดินแดนนี้ใช้ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังประมาณ 2.5 ล้านตัน สำหรับผลิตอาหารสุกรและไก่ และประมาณ 0.6 ล้านตัน สำหรับ อาหารโค ในปี 2521 มีการนำเข้าผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังเพื่อใช้ในภูมิภาคนี้ประมาณ 3.5-4.0 ล้านตัน

ภูมิภาคที่ 2 คือ ทางใต้ของเยอรมันใกล้กับเมืองท่าบรีเมน และฮัมบูร์ก ซึ่งมีปริมาณ

ตารางที่ 2.9

การกระจายของสุกร : แยกตามภูมิภาคที่ใช้ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง เป็น

วัตถุดิบผลิตอาหารสัตว์ผสม

(1,000 ตัว)

	<u>ธันวาคม 2516</u>	<u>ธันวาคม 2520</u>
<u>ภูมิภาคที่ I</u>	15,598	18,198
- เนเธอร์แลนด์	6,889	8,429
- เบลเยียม	4,720	4,935
- เยอรมันด้านเหนือและตะวันตก	4,349	4,834
<u>ภูมิภาคที่ II</u>		
- เยอรมันภาคใต้	5,869	6,323
<u>ภูมิภาคที่ III</u>		
- เยอรมันแคว้นบาวาเรีย	4,080	4,115
<u>ภูมิภาคที่ IV</u>		
- ฝรั่งเศส : แคว้นบริตานี	3,885	4,251
รวมทั้ง 4 ภูมิภาค	29,837	32,887
ประชาคมยุโรป รวม	70,567	72,130

ที่มา : G.C. Nelson, Implication of Developed Country Policies
for Developing Countries : The Case of Cassava

สุกรประมาณร้อยละ 9 ของปริมาณรวมทั้งสิ้นในประชาคมยุโรป ในปี 2523 คาดว่าโรงงานอาหารสัตว์ใช้ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง เป็นวัตถุดิบประมาณ 700,000 ตัน ในขณะที่ใช้เกือบล้านตันในปี 2521 ค่าขนส่งผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังในดินแดนนี้ค่อนข้างสูง ทั้งนี้เนื่องจากต้องใช้เรือที่มีขนาดเล็กบรรทุกสินค้า¹⁰ รวมไปถึงต้องบวกค่าขนส่งสินค้าไปเก็บที่ไซโล และบรรทุกไปทางรถยนต์อีกทีหนึ่ง

แคว้นบาวาเรียทางใต้ของเยอรมัน เป็นภูมิภาคที่ 3 ซึ่งมีการผลิตอาหารสัตว์ผสมน้อยกว่าสองภูมิภาคข้างต้น ทั้งนี้เนื่องจาก ดินแดนนี้มีระยะห่างจากมหาสมุทรมากกว่ารวมทั้งเป็นแหล่งผลิตธัญพืชในระดับที่สูง ซึ่งข้อมูลที่ได้รับจากโรงงานอุตสาหกรรมอาหารสัตว์ได้ประเมินว่าขณะที่สุกรทางเหนือของเยอรมันใช้อาหารสัตว์ผสมประมาณตัวละ 367 กิโลกรัมต่อปีนั้น ทางใต้ของเยอรมันจะใช้ประมาณ 90 กิโลกรัมเท่านั้น และที่เหลือจะใช้ธัญพืชที่ผลิตได้ภายในประเทศแทน อย่างไรก็ตาม สำหรับระยะห่างจากชายฝั่งมหาสมุทรนั้น ไม่ได้เป็นปัญหาสำคัญที่ทำให้มีการใช้ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังน้อยกว่าแหล่งอื่น ๆ ทั้งนี้เนื่องจากราคา c.i.f. ของผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังใกล้เคียงกับราคาข้าวบาเลย์ที่นำเข้ามาจากท่าเรือเดียวกัน แต่เนื่องจากเหตุผลด้านความสามารถในการผลิตธัญพืชเลี้ยงตัวเองได้ในปริมาณที่สูง เป็นเหตุผลที่สำคัญมาก ยิ่งทำให้มีการใช้ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังในเขตนี้เพียงกว่า 100,000 ตัน ในปี 2521

ภูมิภาคสุดท้าย คือแคว้นบริตานีของฝรั่งเศส ซึ่งในทศวรรษที่ 1970 มีการใช้ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังในอัตราที่น้อยกว่าทั้งสามแห่งข้างต้น ทั้งนี้เนื่องจากเมืองท่าที่มีเครื่องอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เป็นรองเมืองท่าทางเหนือของยุโรป จึงทำให้ค่าขนส่งผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังอยู่ในระดับสูงกว่าในเนเธอร์แลนด์ เบลเยียม หรือเยอรมัน และเงื่อนไขที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ ภูมิภาคนี้เป็นแหล่งผลิตธัญพืชที่สำคัญ อย่างไรก็ตาม ในปี 2521 นั้น การนำเข้าผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังทั้งสิ้นในฝรั่งเศสที่มีประมาณ 715,000 ตันนั้น นำไปใช้ในดินแดนนี้เกือบทั้งหมด

สรุป

เมื่อประชาคมยุโรปนำนโยบายการเกษตรร่วมมาใช้และกำหนดภาษีนำเข้าผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังให้อยู่ในระดับร้อยละ 6 นั้น ตลาดประชาคมยุโรปทวีความสำคัญสำหรับผลิตภัณฑ์มันสำ

¹⁰ที่เมืองรอตเตอร์ดัมนั้น เรือขนาดระวาง 60,000-120,000 ตัน สามารถผ่านเข้าไปได้ แต่ที่บริเมนและฮัมบูร์กนี้ ต้องใช้เรือขนาดระวาง 30,000-50,000 ตันเท่านั้น

ปะหลังเพิ่มขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากนโยบายการเกษตรร่วมทำให้ธัญพืชต่าง ๆ รวมทั้งธัญพืชเลี้ยงสัตว์ ภายในประเทศมีราคาสูงกว่าในตลาดโลก ทำให้ประเทศที่ไม่สามารถผลิตธัญพืชดังกล่าวได้เพียงพอตามความต้องการและต้องนำเข้าเพื่อใช้ภายในประเทศนั้น ประสบกับปัญหาทางด้านต้นทุนการผลิตมาก จึงต้องการที่จะหาสิ่งทดแทนธัญพืชอื่น ๆ มาใช้เพื่อลดต้นทุนดังกล่าว รวมทั้งความเหมาะสมของผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังทั้งด้านราคาที่เหมาะสมกับอัตราภาษีร้อยละ 6 ของมูลค่าการนำเข้าแล้ว ราคาสูทธินำเข้าภายในประชาคมยุโรปต่ำกว่าราคาธัญพืชภายในประชาคมยุโรปมาก รวมทั้งคุณค่าด้านโภชนาการและการพัฒนาวิทยาการด้านพันธุกรรมใหม่ ๆ ที่ทำให้คุณค่าของพลังงานที่ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังมีอยู่ในระดับสูงนั้น ทวีความสำคัญเพิ่มขึ้น

อย่างไรก็ตาม ความต้องการผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังมีความแตกต่างกันภายในประชาคมยุโรป กล่าวคือ ประเทศที่ผลิตธัญพืชไม่พอเพียง เช่น เยอรมัน เนเธอร์แลนด์ เบลเยียม-ลักเซมเบิร์ก นั้น ต้องการแสวงหาสิ่งทดแทนธัญพืชที่ทำให้ต้นทุนการผลิตอาหารสัตว์ สามารถแข่งขันกับผู้ผลิตรวมอื่น ๆ ได้ อีกทั้งโครงสร้างการผลิตปศุสัตว์ที่มีจำนวนสุกร ในปริมาณที่สูง ซึ่งการเลี้ยงสุกรนั้นสามารถใช้ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังทดแทนธัญพืชเลี้ยงสัตว์อื่น ๆ ได้ในระดับที่สูง และท้ายสุดลักษณะทางภูมิศาสตร์ที่เอื้ออำนวยทำให้ต้นทุนการขนส่งอยู่ในระดับต่ำ ดังนั้น ประเทศทั้งสี่ข้างต้นจึงเป็นประเทศผู้นำเข้าผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังที่สำคัญของไทย ซึ่งมีปริมาณนำเข้าที่สูงถึงกว่าร้อยละ 90 ของปริมาณการส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังของไทยทั้งสิ้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย